

Kött, miljö och hållbarhet - hur får vi det att hänga ihop?

Birgit Landquist, SP Food and Bioscience

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

SIK rapport 880 juli 2014

Produktion och konsumtion av kött i Sverige och Västra Götaland med en internationell utblick

Birgit Landquist och Christel Cederberg

Avgränsning: Miljöaspekter

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Begreppet Totalkonsumtion

Totalkonsumtion

- Den mängd köttråvara som går åt för att tillgodose vår konsumtion av kött
- Vikten på slaktkropparna, dvs inklusive ben

Direktkonsumtion

- Den mängd kött vi äter som "rent" kött, t.ex. stek, kotlett, filé och köttfärs. Ben och svinn ingår inte.
- Cirka 60% av Totalkonsumtionen

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

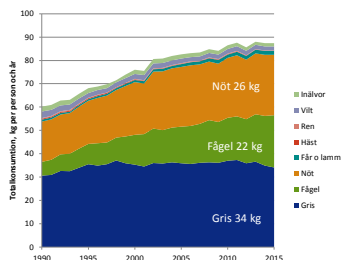
Totalkonsumtionen av kött per person i Sverige 1990-2015

Ökat med 45 % sedan 1990

2015: 87 kg kött/person och år

Jämfört med 1990 konsumerar vi

- 10 % mer griskött
- fyra gånger mer fågel
- 50 % mer nötkött
- dubbelt så mycket lammkött
- hälften så mycket övrigt (häst, ren, vilt och inälvor)

Källa: IV-statistikdatabas, Svenska kött, Svensk Fågel

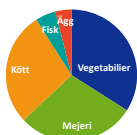

Konsumtion av protein 2007 i EU 27

Rekommenderat intag: 18 kg/person och år

EU genomsnitt: 31 kg (variation 22-35)

Sverige på plats 13 (av 27): 32 kg

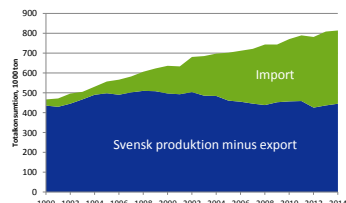

Källa: Westhoek et al., 2012

- Köttkonsumtion**
- Sverige på plats 16 av 27
 - Spanien högst, Bulgarien lägst
 - Danmark högre än Sverige, Finland lägre

Totalkonsumtion av kött i Sverige 1990 - 2014

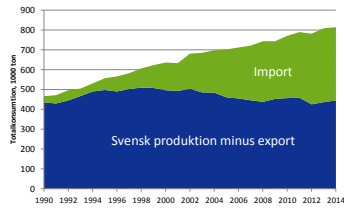
Andel import av konsumtion:

- Gris: 30%
- Fågel: 30%
- Nöt: 50%
- Lamm: 70%

Källa: IV-statistikdatabas, branschorganisationer

Totalkonsumtion av kött i Sverige 1990 - 2014

Stora importländer är Danmark, Tyskland, Nederländerna, Irland
Ofta från områden med stor djurtäthet och stor övergödningssproblematik på grund av överskott på stallgödsel

Går, råb, byråding, samr. Källa: IV statistikdatabas, branschorganisationer

Västra Götaland

Hur stor andel är produktionen av kött i förhållande till konsumtionen?

- 2012:
- Gris: 88 %
 - Fågel: 56 %
 - Nöt: 52 %
 - Lamm: 29 %

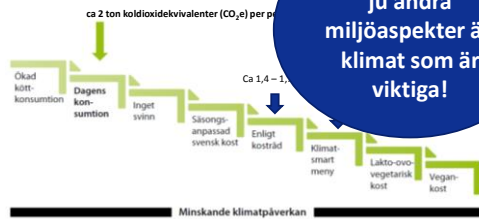
Finns det tillräckligt med betande djur för att hålla naturbetesmarkerna öppna?

- Ja, det finns det
- 57 400 ha som är viktiga att bevara
- Det finns 30-70% flera tillgängliga betesdjur än som behövs
- Ändå växer ängs- och betesmarker igen

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Vår kosthållning – olika växth

Men det finns ju andra miljöaspekter än klimat som är viktiga!

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut Källa: Hur står sig konsumtionsförändringarna i klimatpåverkan? Uppföljning av UPPSALA 2011

Miljöpåverkan från svensk produktion av kött

Jämförelse mellan köttslagen inom varje miljöaspekt

1 = Minsta negativa eller mesta positiva påverkan

3 = Mesta negativa eller minsta positiva påverkan

	Gris- och fågelkött	Nötkött från mjölkproduktion	Nöt- och lammkött betesbaserat	Nöt- och lammkött stalluppfödning
Klimatpåverkan				
Övergödning				
Öppna odlingslandskap				
Biologisk mångfald				
Användning av kemiska bekämpningsmedel				
Påverkan internationellt				

Källa: SV Rapport 801, 2014

Miljöpåverkan från produktion av kött

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Exempel på viktiga ekosystemtjänster på gårdar och i landskap

- Livsmedel, foder och bioenergi
- Jordmånsbildning
- Markens kretslopp av växnäring
- Vattenreglering
- Klimatreglering (kolinlagring)
- Kulturarv
- Rekreation och turism

Foto: Bengt Landqvist, SP Food and Bioeconomy

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Preferenser avseende landskapsmiljöer – boende och fritid

- 70 % ville ha betesdjur
- Björkplantering med betesdjur populärast
- Åker utan betesdjur klart sämst – yngre uppskattar betesdjur mer än äldre gör
- Naturlig igenväxning:
 - Många yngre accepterar
 - Äldre avskyr

Källa: Kamm, 2014

Miljöpåverkan från svensk produktion av kött

Jämförelse mellan köttslagen inom varje miljöaspekt

1 = Minsta negativa eller mesta positiva påverkan
 3 = Mesta negativa eller minsta positiva påverkan

	Gris- och fågelkött	Nötkött från mjölkproduktion	Nöt- och lammkött betesbaserat	Nöt- och lammkött stalluppfödning
Klimatpåverkan	1	2	3	3
Övergödning	3	3	2	3
Öppna odlingslandskap	2	1	1	1
Biologisk mångfald	3	2	1	2
Användning av kemiska bekämpningsmedel	3	2	1	2
Påverkan internationellt	3	2	1	2

Källa: SM Rapport80, 2014

Sammanfattning

- Sedan 1990 har produktionen av kött varit oförändrad i Sverige medan konsumtionen och importen har ökat
- Inte för något djurslag når produktionen av kött i VGR upp till konsumtionen i VGR
- Andel betande djur minskar, djurhållningen koncentreras och betesmarker växer igen
- Miljöpåverkan från idisslare är inte bara klimat

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Slutsats

- Konsumtionen av proteiner kan minska
- Ur miljösynpunkt bör vegetabiliska proteiner prioriteras
- För nöt och lamm bör betesbaserad svensk produktion prioriteras. För nötkött är det en fördel om det sker i kombination med mjölkproduktion
- För enkelmagade djur (gris och fågel) bör också svensk produktion prioriteras

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut
